

Smudskonkurrence. Hvis man kommer ind paa det ikke blot at støtte denne Institution, men ogsaa at støtte dens Konkurrenter, ja saa forstaaer jeg ikke Meningen med hele Historien, og jeg tvivler paa, at Skolebestyrerne saa forstaa Meningen. Naar man siger som den ærede Minister, at man naturligvis kun maatte støtte Skoler, som ikke dreve Smudskonkurrence, ja saa tvivler jeg ikke paa, at Institutionens Bestyrere ville mene om en hvilken som helst Skole, at den drev Smudskonkurrence, for saa vidt den ikke forhøjede Skolepengene til det samme Beløb, som Institutionen forlangte, eller for saa vidt den med Hensyn til hele eller halve Fripladser gik videre, end man inden for Institutionen fandt det rigtigt. Men Staten kommer i en ganske overordentlig pinlig Stilling, hvis det ikke lykkes gennem denne Institution at skaffe Lærerne de gode Kaar, som de vente deraf. Thi Begrundelsen for, at man fra Folketingets Side gaar ind paa Forslaget, er jo netop Hensynet til Lærerne. Det er jo, efter den ærede Ordfører, slet ikke Hensynet til Skolebestyrerne, der har været det ledende, men det er Hensynet til Lærerne, men faa Lærerne intet ud af den Institution, som vi nu oprette, kunne de med Rette komme til Staten og sige: Det var Staten, som skabte denne Institution, og som paatog sig Garantien baade pekuniært og moralsk. Naar det nu ikke er lykkedes at naa det ønskede Maal, komme vi til Staten med vore Krav. Jeg gad da se, om Rigsdagen til den Tid vil kunne nægte at honorere de Krav, man saaledes vil stille fra Lærernes Side. Derfor tror jeg, at skønt der ikke i Øjeblikket er nogen direkte Risiko ved denne Garanti, vil den for Fremtiden kunne blive meget skæbnesvanger for Staten. Men dette er endda ikke for mig det vigtigste, det vigtigste for mig er, at det fører os ind i en Tager-Parti mellem de kjøbenhavnske Skoler, som vi ere ganske ude af Stand til. Der har ikke fundet nogen som helst Undersøgelse Sted af disse 8 Skoler, ikke nogen som helst Drøftelse af, om det netop er dem, man bør opretholde, om netop de fortjene Støtte fremfor de andre, men desuagtet gaar man gladelig ind paa det her ved denne tilsyneladende saa uskyldige Anmærkning. Saa vidt jeg ved, er det ikke en Gang Institutionens egen Mening, at alle disse 8 Skoler skulle blive ved at bestaa. Saa vidt jeg ved, er det Meningen, at en af dem straks skal nedlægges, men vi undersøge ikke, vi gaa bare ind paa, hvad der forlanges. Jeg har ikke kunnet

danne mig en saadan Mening om de kjøbenhavnske Skoler, at jeg har kunnet tage Parti og sige, hvilke det er, Staten for Fremtiden særlig skal garantere, og hvilke ikke; men det har Udvalgets Flertal paataget sig. Det, vi gøre nu, er i Virkeligheden: helt at forandre den Stilling, Staten har indtaget til Latinskolevæsenet i Kjøbenhavn. Tidligere have vi ladet det være en privat Sag, ladet Skolerne konkurrere, ladet dem bestaa, der kunde, og dem gaa i Stykker, der ikke kunde bestaa. Nu blande vi os i Konkurrencen, oprette en særlig statsgaranteret Institution, og naar vi gøre det, forekommer det mig, at vi skyldte med det samme at undersøge vor hele Stilling til Latinskolerne. Den ærede Ordfører gjorde opmærksom paa, at Staten skylder betydeligt til til sine Latinskoler, at mange af disse ere saa daarligt besøgte, at det er et stort Spørgsmaal, om man gør rigtigt i at opretholde dem, men desuagtet lader man det gaa, som det gaar, og den ærede Ordfører trøster sig med, at man nok en Gang i Fremtiden skal faa Statsskolernes Tal redresseret. Nej, lader man dem alle bestaa og opretter en saadan ny Institution som den, her er Tale om, kunne vi være overbeviste om, at der ingen Forandring sker i lange, lange Tider. Paa Foranledning af mig har man i Finansudvalget faaet Oplysning om Skolen ude i Frederiksborg, og det viser sig, at denne Latinskole er ganske overordentlig kostbar. Jeg vil dog gerne henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa de Oplysninger, der staa i Bilagene Nr. 133. Der viser det sig, at denne Skole koster aarligt 56,135 Kr. 84 Øre. Deraf dækkes imidlertid 20,878 Kr. 41 Øre af Skolens egne Indtægter, saaledes at der bliver et Tilskud af 35,257 Kr. og nogle Øre. Hvis man saa for Bygningerne, der ere assurerede for 154,460 Kr., regner den aarlige Udgift til Skatter og Reparationer til 6 pCt., bliver det 9267 Kr. og nogle Øre. Det vil sige, at det aarlige Tilskud bliver 44,524 Kr., og der gaar i Skolen for Tiden ca. 60 Elever. Det vil sige, at hver Elev i denne Skole koster Staten om Aaret ca. 740 Kr. Naar saa dertil kommer det, som den ærede Ordfører bemærkede, at der i den øverste Klasse for Øjeblikket kun er 2 Elever, af hvilke den ene gaar i den ene, den anden i den anden Retning, saa at der bliver dobbelt Undervisning, saa viser det, hvor meningsløst det er at opretholde en saadan Skole. Dens Eksistensberettigelse er efterhaanden forsvunden, idet der er velbesøgte Latinskoler tæt ved den,